

PAULKE DE GEEST

ROMANTISCH VOLKSVERHAAL

UIT HET

LEVEN EENS KUNSTENAARS,

DOOR

PIETER VANDERMEIREN,

Deurwaarder, te Rousselare.

BRUSSEL

BOEKHANDEL D. WINDELS, ARTOISSTRAAT, 52.

—
1879

242535

PAULKE DE GEEST.

PAULKE DE GEEST

ROMANTISCH VOLKSVERHAAL

UIT HET

LEVEN EENS KUNSTENAARS,

DOOR

PIETER VANDERMEIREN,

Deurwaarder, te Rousselare.

BRUSSEL

D. WINDELS, UITGEVER-BOEKHANDELAAR,

32, ARTOISSTRAAT, 32.

—
1879

Dit ware genegenheid nederig opgedragen

AAN

MIJNEN KOZIJN : DEN HEERE

CONSTANT VAN ACKERE,

ADVOKAAT,

KORTRIJK.

GEEËERDE LEZERS,

Waarschijnlijk hebt ge reeds meer dan éens aan u zelve gevraagd: « Zou de schrijver van *de Mandeljode* wel aan de Letterkunde vaarwel gezegd hebben dan, mits hij niets meer uitgeeft? » — Is het zoo, ge bedriegt u; want schier geen dag gaat voorbij of er komen van zijne werken in 't licht; maar de schrijftrant of stijl is soms nog al barbaarsch, en maakt zeer dikwijls op dengene, die de uitgave te lezen krijgt, eenen zoo aardigen indruk, dat lezers hart klopt en zijn neus aan 't krullen gaat.

De ondervinding leert dat zulke uitgaven doorgaans slechten bijval ontmoeten en den uitgever weinig aantrekkelijk maken.

Zooals de haas, bij het zien afkomen van den jager met zijnen speurhond, al de ooren strijkende eene schuilplaats zoekt of henen vlucht, zoo even ziet de uitgever van zulke

gewrochten zich, van uit de verte, langhalzende nazien, waarna de kijker met haast verdwijnt, zeggende :

« Die duivel is daar nog eens. Waar mag hij nu naar toe? Kan hij toch maar onze deur voorbijgaan met zijn ongelukspapier ! »

Diesvolgens, geliefde lezers, wensch ik niet van die uitgaven u aan te bevelen. In 't open veld, te midden der Natuur, heb ik naar een onderwerp gezocht en gevonden, ten einde iets te kunnen schrijven dat, in plaats van den evenmensch verdriet te berokkenen, hem aangenaamheid en nut verschaffen kan.

Hier ben ik nu met dat voortbrengsel mijner schaarsche uren van rusttijd. Een boekje voor u, kunstminnende lezers, waarin ik getracht heb te doen zien, dat ieder de lieveling der kunsten kan worden; ja, dat zelfs 't kind van den armen werkman bij hun kan worden tóegelaten door de kracht dezer woorden : « Die wil, die kan. »

« Vouloir, c'est parvenir. »

NAPOLEON I.

DE SCHRIJVER.

I

Het hemelgewelf was met donkere wolken betrokken. De wind huilde in de naakte kruinen der hoogstammige boomen en een mistachtige regen dreef door het luchtruim heen. Niet één vogelstemmeken liet zich hooren ; slechts hier en daar het treurig gekras eener raaf die, nu eens, tegen de winden worstelde, dan eens door den fellen luchtstroom werd medegesleept.

Een knaapje, dat nauw de dertien jaren kon bereikt hebben, stapte, naast een meisje van gelijken ouderdom, langs eenen voetweg die door de velden naar de dorpsplaats geleidde.

— Paulke! — vraagde het dochterken — woont ge in onze herberg niet meer de?

— Neen, Lieske! — was het antwoord.

— Waar woont ge nu?

— Ginder achter dà groo' bosch, Lieske!

— Oh! daar zou ik benauwd zijn! Waarom zijt ge verhuisd?

— Dit weet ik niet — sprak het knaapje.

— Zult ge me nu geen' liedjes meer komen leeren?

— Ik mag niet meer komen van vader, Lieske.

— Van mijn' vader?

— Neen, van den mijne.

— En waarom dat?

— Vader hee' nie' gezei' waarom.

— Gaat ge mè nu nie' meer leeren zingen?

— Wel ja, waarom niet? 'k ken nu zoo'n schoo' liêke; ik zal 't u leeren,

— En wanneer?

— Zelfs van vandaag af, als ge wilt. Zie! onze school is vroeger uit dan de uwe, en, daar wij een deel van den zelfden weg moeten hebben om naar huis te gaan, kom 'k u, achter den hoek van zwarten Kobe's smis, afwachten en, van daar, zal 'k u mijn nieuw liêke leeren. Is't wel zoo?

— Ja, Paulke! 'k zal zoo blij' zijn

.
Terwijl de beide kinderen aldus in gesprek waren, stond langs eene eenzame baan, een vijftigjarig man, met gebogen hoofd, tegen eenen boomstam geleund.

Hij moest door droefheid overvallen zijn ; want, nu en dan, loosde hij eenen diepen zucht.

Na eenigen tijd stilzwijgens, sprak hij :

« Wat zal er toch van ons geworden ! De winter die aanstaande is ; zonder werk en weldra zonder eten zijn voor vrouw en kinderen ! och God !... »

Hij zweeg eene wijl en perste, met den vinger, eenen traan uit zijne oogluiken. Dan hernam hij :

« Niemand heeft medelijden met mij en nogtans ik was altijd gereed om iedereen dienst te doen. Ondankbare wereld !... Vergeefs gezucht !... Hoe vernederend het zij, moet ik toch naar werk gaan zoeken, wil ik mijne geliefde vrouw en kinderen niet, door mijne schuld, van gebrek zien bezwijken !... Heer toch ! bewaar ons van den hongerdood ! »

Bij deze woorden drentelde hij, met den blik ten gronde gericht, traagzaam langs de baan voort. Daaruit werd hij eensklaps gewekt door iemand die bezig was met eene gracht te zuiveren :

— Baaske ! wat gaat er met u om dan ? Ge schijnt zoo triestig te zijn.

— Och, Tieste ! — antwoordde hij beschaamd opziende

— 'k Ben zoo ongelukkig !

— Wat is er gebeurd ? Gaat het niet goed mé vrouw en kinderen ?

— Gezond genoeg, vriend ! maar !... — en hij zuchtte.

— Is er in uwe herberg iets voorgevallen ? of hé ge 'n verlies gehad ?

Baaske zweeg en keek den anderen met treurige verwondering in de oogen.

— Zeg ! wat is er gaande ? Gij antwoordt niet, hervraagde Tieste.

— Ach vriend ! van over lang wonen we in d'herberg nie' meer — zegde Baaske. — Wij zijn verplicht geweest te verhuizen.

— Daar wist ik niets van ; mits ik eenige maanden in Frankrijk gewerkt hé.

— 't Is ongelukkiglijk zóo, Tieste !

— En hoe is dat gekomen, Baaske ?

— Ongelukkig zijn, vriend ! Geerne eer aan de zaken doen en, door ziekten en anderen tegenspoed, moeten te kort bollen en niet op tijds meer kunnen betalen.

— Schilde het zoovéel de ? en was er geen' hoop meer om de verachtering in t' halen !

— Wel ja, Tieste ! há mijn meester me gerust gelaten, in twee goé jaren was ik er door, man !

— Is die huismeester ook zoo'n geldduivel zonder hart noch ziel, dat hij geen beetje geduld kon héén ?

— Waar vindt ge er nog andere', Vriend ?

— 't Is waar, Baaske ! toch zijn er ; maar ze zijn verre te zoeken.

— Eerlijkheid alléén is een knop zonder oog, vriend ! Geld en niets dan geld kan u gezag geven. Geen geld meer, vriend uit. En, och Heer ! wij zijn tot zooverre gebracht dá we 't overig van de opbrengst onzer geblevene verkochte meubelkens in armoé moeten opleven. Welhaast zal alles op zijn ; en wá gedaan als 'k bij den een' of anderen boer gee' werk kan vinden.

— Baaske ! den moed toch nie' verloren te geven !.. De knecht van pachter Quinte is, sedert twee, drie dagen vertrokken en 'k geloof dat er, tot nu, nog geen andere is. Ga eens zien ! Daar schijnt men nog al wel te zijn en, volgens dá 'k g'hoord heb, valt er 't werk niet al te zwaar. »

— Mocht het God believeen vriend !.. Zeg ! woont die boer nog wijd van hier af ! »

— Neen, Baaske ! nauw twee goéé boogscheuten van hier. Kijk ! 't tweede hoeveken rechts af, verder deze baan op. Ga seffens ; indien er nog geen andere knecht is, — dá'k u half verzekeren durf — zult ge aanvaard worden. »

— Dank Tieste ! ik ga.

— Goeén uitslag Baaske ! — was de wensch van Tieste die, op de kruk zijner spade geleund, zijnen bedroefden vriend achterna zag.

II

In een bouwvallig huisje, met leemen muren en strooien dak, waarop mos en donderblâren groeiden en nevens hetwelk een oude en wijdgekruide peereboom stond, die zijne takken erover uitspreidde, zat, bij een knetterend vuur van koolzaadstoppels, eene veertigjarige vrouw met haar klein kindeken op den schoot. Zij hield den blik gericht op een knaapje dat bezig was zijn stuk zwart brood in een tasje met theewater te doppen.

— Paulke! sprak zij — haast u kind : 't is al halveracht en hoog tijd van naar de school te gaan.

— Moeder! 'k zal niet te laat komen.

— Waarom beziet ge mij zoo gedurig, Paulke? Is er u iets gebeurd dan in school?

— Wel neen moeder! maar 'k heb gister iets g'hoord,

zoo schoon, dá 'k ervan gedroomd he'. Mag 'k 't u vertellen, moeder?

— Laat hooren! maar't mag niet te lang duren; anders zoudt ge kunnen de school gesloten vinden.

— Neen, vrees niet, moeder! 'k hé nog tijd genoeg. Hoor moeder lief: Een groote lange man, mé lang haír en dikken baard, kwam gister vóór de schooldeur spelen, op 'n fluitje, nie' langer dan de kleinste sport van Gustjes zetelke dáar. 'K hé nooit iets zoo schoon g'hoord. Daar stonden bij honderden menschen op te luisteren, en elkeen zei: « Wat is 't toch lief! Die man speelt wonder wel. » Hij ontving toch zooveel geld moeder!

— Is dat al wat ge te vertellen hebt?

— Daar dicht aan stond ook 'en' schoone koets, moeder! waar 'n dikke rijke menheer in zat te luisteren, die eindelijk afstapte, de' fluitspeler in zijn rijtuig deed plaats nemen en hem meévoerde.

— Is 't nu genoeg?

— Och! dá 'k ook zoo'n fluitje mocht héén, moeder! 'k zou ook zoo schoon leeren spelen...

— Toe! zwijg nu maar, Paulke. Hoe zoún we u zoo'n fluitje koopen, we zijn arm 'lijk Job, kind! en mogen geen' boter meer eten. Vader wint nauw genoeg om 'n stukje brood te koopen.

Op deze woorden deed de vrouw eene beweging met het hoofd om, voor haar zontje, de tranen te verbergen die in hare oogen opwelden.

Paulke, die intusschentijd zijn stukje brood opgeknauid had, verliet de tafel, wenschte moeder goeden dag en ging, zonder verder te spreken, al voetslepde henen.

Nauwelijks was de jongen de deur uit of hij loosde eenen diepen zucht en twee traantjes vielen op zijne wangen. Met gebogen hoofde, ging hij traagzaam de baan op en bleef, nu en dan, in overweging stilstaan.

Eindelijk verhelderde eensklaps zijn gelaat, waarop zich weldra een glimlach van tevredenheid vertoonde.

— O ja! — Zegde hij verblijd tot zich zelve — 'k zal ook zoo leeren spelen.

Hierop stelde de knaap zich aan 't loopen en was weldra in de verte verdwenen.

III

« Altijd die gevloekte raaf die mij, in slapen en waken, dag en nacht vervolgt. Wat moet ze van mij hebben met haar gekras : *Bemint den evenmensch!* Dat begint mij te vervelen. »

Zoo sprak een yeertigjarig man tot zich zelve, die alléén in eene kamer vóór de tafel zat, waarop boeken open lagen. Over zijn bijna kaal geworden hoofd lag, hier en daar, nog een haïrblesken als aan de huid geplakt. Zijn opgezwollen rood aangezicht, met menigvuldige kleine puistjes overdekt, zijne roodgestreepte oogen, die, als in zakjes waren weggezonden, gaven hem het voorkomen van eenen mensch die zich aan onmatigheid in dranken overgeeft.

Van zijnen stoel opstaande, ging hij tot eene nabij zijnde kas, nam er eene flesch en een glaasje uit.

— Een zwelg *Cognac* zal die duivelin wel doen verdwijnen. — hernam hij, het glas met een geelkleurig vocht volschenkende.

Zijne handen begonnen zoodanig te beven dat hij met haast de flesch moest neêrzetten en 't glas met beide handen gesloten houden, wilde hij niet een deel van den inhoud zien op den grond storten.

Na den drank met éenen zwelg te hebben binnen geslikt, ging hij weêr ter tafel zitten. Herhaalde malen nam hij eene pen en poogde die op een der boeken neêr te brengen, ten einde er iets op te kunnen schrijven; maar telkens door de zenuwtrekkingen, danste zijne hand op het papier en hij was genoodzaakt het scbrijftuig ter zij te leggen.

« Het gaat niet, — sprak hij. — Ook dat duivelsch raafgekras tuit gedurig in mijne ooren. »

Hij wreef met de hand over zija voorhoofd, als om dit gedacht van zich te verjagen.

« Waaraan ik toch denk! — hervatte hij. — Dit is toch maar een droombeeld dat niets inhoudt. Weg met die kinderachtige gedachten! »

Hij ging nog eens de pen vatten, toen de deur zijner kamer openging en de meid eene vrouw binnen geleidde die, schoon armliik aangekleed, door hare netheid te zien

gaf dat ze tot de wel opgevoede burgerklas behoorde.

Haar ziende, zegde hij, half vergramd :

— Ha! 't is gij. Zijt ge niet beschaamd nog in mijn huis te komen? Of hebt ge geld meê om mij te betalen?

— Ach! mijnheer Distelmans! had ik geld, mensch, ge zoudt me naar geene betaling moeten vragen; met liefde zou 'k u tot den laatsten centiem voldoen. Maar...

— Hebt ge geen geld, maak u maar uit mijne oogen!

— Om Gods wil, mijnheer! Laat me toch niet ongetroost van hier gaan!

— Wat! ge komt nog om troost, na mij zoo schandelijk bedrogen of, beter gezegd, bestolen te hebben?

— Mijnheer? als 't u belieft, verscheur toch mijn hart niet door die onverdiende verwijtsels! Smartelijke rampen alléén zijn de oorzaak dat we u hebben moeten te kort doen; dit weet ge immers wel.

— Is 't mij te wijten?

— Ik zeg het niet, mijnheer! maar haddet ge toch wat geduld gehad, we zoûn, met ons best te doen, er misschien door geraakt zijn.

— Ja, van den oever dieper in de gracht, na nog eenige honderden franken méer van mijn geld opgesmeerd te hebben.

— Hemel toch! is het mogelijk, zoo onbarmhartig

jegens ongelukkigen te zijn! Ach mijnheer Distelmans! wist ge hoeveel nachten ik en mijn man slapeloos en weenende hebben doorgebracht van droefheid dat we geene eer aan onze zaken konden doen, ge zoudt zulke hartverscheurende woorden niet uitspreken.

— Had ge eerlijk willen zijn ge zoudt vroeger komen zeggen hebben dat ge niet meer betalen kond't en mijn huis eerder verlaten hebben. Een jaar pacht en honderd tien franken van bier, 't is schandelijk!

— De hoop dat het eens beteren zou, mijnheer! en het vertrouwen van bij u medelijden en geduld te vinden, heeft ons weêrhouden. En waar moesten wij toch dolen met onze arme schepselkens!

— En waar zijt ge nu?

— Mijnheer! vererger toch mijn lijden niet! — smeekte de vrouw, wijl tranen hare oogen ontsprongen, — Geef ons toch eenige onzer meubelkens terug die we u overgelaten hebben; opdat we van honger onze kinderen niet moeten zien sterven. Om Gods wil! om Gods wil, mijnheer! heb medelijden met eene arme moeder!

— Die onbeschaamdheid gaat te verre — riep Distelmans met gramschap uit. — Als ge niet gauw uit mijn huis gaat doe ik er u door mijne honden uitslepen. Aan zulk deugnietsgoed wil ik mij niet vuil maken, zoo niet ik

wierp u op straat. — En van zijnen stoel recht springende, wilde hij de kamer uit.

De vrouw wierp zich snikkende aan zijne voeten en poogde hem tegen te houden; maar hij stootte ze van zich af en liep vloekend henen.

— Mijnheer! ik bid u! doe me toch geen leed! — riep de arme vrouw, hem achterlopende. — Ik ga.

Aleer Distelmans het hondenok bereikt had was zij reeds verdwenen.

Gedurende de ontknooping van dit tooneel stonden twee vrouwen in de keuken van Distelmans woning zich de tranen uit de oogen te vagen; en, korten tijd daarna, wierp eene derzelve zich eenen mantel aan en ging de baan op langs waar de arme vrouw verdwenen was.

IV

Zwarte wolkgevaarten, gelijk aan instortende rotsen en bergen, kwamen, over elkander tuimelende, van 't noorden tot het zuiden gerold; wjl storm en orkaan, als tot razens verwoed, in het luchtruim gierden en, gelijk brieschende leeuwen, zich schenen te bevechten en te verschueren. Ten alle kanten slingerden zich oogverblindende bliksemflitsen, waarop zware donderslagen volgden die den grond deden daveren. Ruischende hagelbuien, van stortregens doormengd, kletsten met geweld neder en overstroonden straten en wegen.

Wie mag die knaap zijn die, op dit ontzettend uur, ginds, te midden van dat dichte woud, aan den voet van dien ouden eik neêrzit?

Ofschoon het water uit zijne kleederen druipt, schijnt hij voor 't ongeweerte onverschillig, en is naarstig bezig

met zijn mesje aan een rietpijpe te booren, waarop, hier en daar, rondkens, met een zwart puntje er in, zijn aangeeteekend.

Nu heeft hij reeds een gaatje gemaakt en 't tweede is bijna voltooid. Zonder opzien houdt hij halsstarrig de oogen op het pijpje gevestigd en brengt het ten einde aan de lippen. Op het hooren der toontjes welke hij er uit kan brengen, zweeft een blijde glimlach over zijn gelaat.

« Ha! 't zal gaan. — Zegt hij, en zet de booring voort. — 'k Zal straks ook wel 'n fluitje héén, — voegde hij er bij — en zal dan gauw aan 't leeren kunnen gaan. »

De buien, in plaats van te verminderen, namen gedurig toe. Het water druipte zoodanig uit zijne wollen klak dat zijne oogen belemmerd werden. Hij rukte haar af, duwde er 't water uit en ging met nieuwen moed aan 't werk.

Telkens dat er een nieuw holleken klaar was, deed hij de proef, nu eens op de gaatjes voor de linkere dan op die voor de rechter hand bestemd, met gespannen aandacht luisterende; wjl zijn aangezicht eene innige voldoening merken liet.

Eindelijk was hij aan 't laatste rondeken bezig. Een heldere zilverglatende bliksemflits, onmiddellijk gevolgd van zwaar schokkende donderslagen, verpletterde eenen populier die nevens den eik stond, waar de kleine gezeten

was. Deze maakte haastig een kruisteecken en bekreunde zich daar verders niet over, als schijnende niets te zien noch te hooren dan zijn rietpijpe en de toonen die, al boorende, gedurig nog in zijne ooren klonken.

Nu het laatste gaatje geboord was, stak hij 't mesje in de broektesch ; duwde nog eens het water uit zijne klak, blaasde en liet, traag en opmerkzaam, den eenen vinger na den anderen over het pijpe drementelen. Eene onbeschrijfelijke uitdrukking van zielsgenot zweefde over zijn aangezigt en, als van genoeg en zich zelven niet meer bezittende, sprong hij recht en verborg het gewenschte speeltuig onder zijnen kiel ; waarna hij huppelende, gansch doornat, het bosch uitsnelde

Zoo hoog als de vrolijke knaap met zijne inbeelding aan den hemel der hem aanlachende toekomst zweefde, zoo diep blikte, in den gapenden en grondeloozen kuil van ellende, de man die, terzelfder tijd, in de schuur van den landbouwer Quinte, met neêrhangend hoofd, op den steel van zijnen vlegel geleund stond. Hij sprak noch zuchtte niet ; maar aanhoudend leekten tranen langs zijne wangen.

Vóór zijnen geest zag hij het beëld staan zijner geliefde vrouw, honger lijdende en bibberende van kou, nevens

degene hunner schreiende kinderen die haar met betraande oogjes gedurig smeekten.

« Moeder ! och moeder lief ! geef toch een korstje brood ! 'k hé zoo'n honger. Ach ! als 't u b'lieft, moeder ? »

Door zijne vrouw hoorde hij zich toeroepen :

« De Geest ! om Gods wil, brood ? of we bezwijken ! »

En geen wonder dat die akelige gedachten zijnen geest bestormden ! Hij ging weldra de verwezentliking dier schrikbarende inbeelding moeten zien indien de Voorzienigheid hem niet ter hulp zou komen ; want Quinte had hem daar flus gezegd dat, tot later tijd, er voor hem geen werk meer was.

Als zóoveel dolken hadden deze laatste woorden zijn hart doorboord ; en hij zou van smart ten gronde gezonken zijn, had hij, door 't storten van tranen, zijne droefheid niet kunnen verzachten.

Eindelijk rechte hij zich en, met zijne hemdmouw de tranen afdroegende, zuchtte hij :

« 'K mag toch den moed nie' laten vallen. God zal er wel in voorzien. »

De hoop een weinig voelende herleven, hief hij den vlegel in de hoogte en hernam zijne bezigheid. Allengs kwam de avond en het gewoon etens uur wierd door de meid aangekondigd.

De bedroefde man, die reeds een deel van zijn middag eten gespaard had voor vrouw en kinderen, was, ten gevolge nog van den lastigen arbeid, als uitgehongerd. Hoe zeer hij van 't gespaarde voedsel had willen nutten, weêrhiel hij zich, en was te vreden gebleven met er, van tijd tot tijd, den reuk van in te ademen.

Gedurende dat allen ter tafel zaten, bemerkte de meid dat De Geest de boterhammen, die een deel der gewone avondspijs uitmaakten, onaangeroerd liet, en vroegde hem, zonder gehoord te kunnen worden van de anderen, die in luidruchtig samengesprek waren :

— Baaske ! hé je geen honger dè ? Mij dunkt dà ge uw' boterhammen laat liggen ?

— Nie' veel Mie ! — antwoordde de man, zich geweld aandoende om de tranen te kunnen weêrhouden die stonden zijne oogen te ontspringen.

« Mocht ik ze naar huis meêdragen, misschien zoûn ze me later beter smaken, — hernam hij.

— Waarom niet ? 't zijn de uwe ; g'hebt ze verdiend, — gaf de meid ten antwoord.

Zonder dat iemand anders 't gezien had, waren dezelve verborgen, waarop De Geest, korts daarna, de hoeve verliet, om in de eenzaamheid den vollen teugel aan zijne droefheid te geven.

V.

— Koba ! 't dunkt me dat de wind zoo koud is en dá 't ten nacht vriezen zal. Kijk eens hoe klaar de maan rijst in 't Oosten ! — riep eene vrouw, aan de deur harer woning staande, tot eene andere die bezig was met linnen doeken van den grond op te rapen.

— God spare er ons van, Klaar, — was 't antwoord, — maar 'k vrees voor 'nen harden winter.

— Zeg eens, Koba ! hernam de eerste, de andere nabij tredende : Is 't waar dat uw man zonder werk is ?

— Och ja, Klaar ! 't Is nu acht dagen dat hij meer dood dan levend naar huis gekomen is, omdat boer Quinte voor hem geen werk meer had. Als God ons niet helpt, mensch ! 'k weet niet hoe we er zullen door geraken, — en, met den voorschoot veegde ze eenen traan uit hare oogen..

— Geen' moed verloren ! 't zal wel beteren, Koba !

— Klaar ! 'k laat den moed allengs in mijn' schoên zinken, als ik denk op 't geen ons te gebeuren staat.

— Hopeloos worden is nog 't slechtste van al, Koba ! Met moed en hoop kan men den kop boven 't water houden ; moet de hemel invallen, we zijn maar allen gelijk gedekt. Toch zou 'k nog trachten er langs onder uit te krui-
pen, zelfs met één been en éenen arm.

— Die lijdt voelt best het zeer. Mijn man treurt omdat we al onze meubelkens in armoè opgeleefd hebben en dat onze toestand gedurig verslecht, tot zooverre dat er nu en dan geen kruimeling brood in huis is. Ware 't niet van Paulke die van hier en daar iets meëbrengt, wij lagen al lang op 't kerkhof.....

Hier werd de samenspraak onderbroken, op een teeken door Klaar gedaan.

— Hoort ge dat, Koba ? — vraagde die, naar het bosch wijzende.

— Ja, Klaar ! wat mag dat zijn !

— Dat gefluitsel schijnt me ginder uit 't bosch te komen.

— 'k Geloof't ook zoo ; maar zou 't Stientje de schaper nie' zijn die'n deuntje afgeeft ?

— Sukkel ! die kan zoo nie' fluiten. Als hij op z'en windzak kneutert zoudt ge er 't water bij kweeken.

Gedurende eenige oogenblikken stonden zij stilzweigend te luisteren.

Alsof er eensslags Klaar iets te binnen schoot, bracht ze den wijsvinger vóór Koba's aangezicht, zeggende :

« Ha ! 't zal dá zijn waarvan ik over eenige dagen hé hooren spreken. 't Schijnt dá wel van over drie, vier weken dit gerucht in 't bosch g'hoord is ; nu en dan in den dag, doch meest 's avonds. Z'héén daarbij nog uitgekraamd dat 't spookt in 't bosch ; en dat 't de ziel is van 'nen Amerikaanschen *Brabeson* (*) door de duivels over zee gesmeten, om er tot 't einde van de wereld te dolen en aan de takken te knagen. »

— Wat zou die in dat hout komen doen ? Pullen !

— 'k Denk ook zoo, Koba ! Zeer goed voor hem als hij maar wel zijn' kazakke van vuur en kolen voorzien heeft ; anders zou hij verstijven van de kou. Maar dit zal nog iets zijn van Nette Klingsnoer, peis ik.

— Als 't, maar van Nette is, Klaar !

— Wel ja, er is nie'voort te gaan op den praat van Nette, mé haren langen roón lap ; heel 't dorp kan zich, op haar tonge, rekken en rollen. Maar toch, Nette's gezeide weg gelaten, Koba ! daar is iets aardigs onder. Zoo als er ge-

(*) Franc-maçon of vrijmetselaar.

zeid wordt : zijn, nu en dan, verscheide mannen en vrouwen in 't bosch gegaan, en ze waren er nauw binnen, of 't gespel hield op en niemand meer werd iets gewaar.

— 't Is nog al vreemd, Klaar !

— Men is niet stout meer, zoo 't schijnt, om nog in 't bosch te gaan.

— Dat zou 'k ook niet geerne.

— Toch is 't te gelooven dat men haast zal weten wat daar gaande is...

— Klaar ! — onderbrak de andere vrouw — mijn kleintje schreit. 'k Moet naar huis toe. Nu, de' goën nacht ! Tot morgen !

— Tot, weérziens, Koba ! Goën moed, zulde ! En als 't op hulp aankomt, 'k ben t'huis ; dit weet ge, nie' waar ?

— Dank, Klaar ! dank ! — was 't antwoord en beide vrouwen namen afscheid.

VI

Langzaam bevende toonen kondigden, in de diepe verte, het uur van middernacht aan.

Hadde iemand, op dezen stond, zich nabij gekend leemen huisje bevonden dat achter 't groot bosch, nevens den hooggen peereboom staat, hij zou er, ondanks de guurheid van den scherp bijtenden oosterwind, die in 't bladerloos hout ruischte en de grove sneeuwvlokken welke door de ruimte henen dreven, van uit een klein vensterken, kunnen zien een knaapje ten voorschijn komen dat, zeer voorzichtig, langs buiten kruipt en, op de punten zijner voeten, naar den peereboom gaat.

Aandachtig luisterende, wendt hij zeer opmerkzaam den blik in 't ronde en legt zich eene klimtow rond de voeten, slaat de armen om den boom, en wip !.. Daar is hij al van den grond af en hangt aan den stam vastgeklampt. Twee,

drie, viermaal heeft hij de beenen ingetrokken en met de armen vooruit geklauterd waardoor hij ten halven den boomstam geklommen was.

Hier hield hij stil ; luisterde aandachtig of hij nergens iemand hoorde ; wyl zijne oogen poogden door de duisternis te peilen. Dan rekte hij zich nog twee, driemaal uit, en als scheen het hem iemand te hooren aankomen, hij bleef nogmaals onbewegelijk 't oor leenen. Zijn hart klopte en hij durfde niet ademen.

Weldra was zijne vrees verdwenen ; gewaar wordende dat de oorzaak zijner bangheid enkelijk toe te schrijven was aan 't geblaas van den wind tusschen de naakte takken van den boom waarop hij geklauterd zat.

Met nieuwen moed hief hij zich nog eens hooger, dan eene tweede, eene derde maal en greep eindelijk met de linker hand eenen tak vast, wyl zijne rechter een beurzeken vatte dat, bij middel eener touw, over zijnen hals hing, om het, boven zijn hoofd, in eene holte te laten neêrzinken.

Na eenige oogenblikken, aandachtig 't oor leenende, stil te zijn gebleven, daalde hij traagzaam, zoo zachtjes mogelijk, den boom af en stapte, aanhoudend 't hoofd omwendende, voet voor voet, naar het vensterken terug, waar hij zonder 't minste gerucht te maken, verdween . . .

.

Op denzelfden stond, in een ander kamerken van 't huisje, door een nachtlampje verlicht, hoorde men zachtjes vragen :

— Koba ! hoort ge niets ?

Welk antwoord slechts door 't ademen van eenen slapenden mensch was beantwoord.

— Koba ! Zeg ! hé ge niets g'hoord ? — hernam dezelfde stem.

Nog geen antwoord.

Dan heerschte er eenige wijlen stilte, slechts door krachtige ademingen, het zacht geknetter van 't schier uitgedoofde lampwielje en 't geblaas van den wind onderbroken.

— Koba ! vrouw ! — werd er dan luider gehoord.

— De Geest ! — was 't schier onhoorbaar antwoord.

— Zeg eens !

— Maar wat is 't ? — beet de vrouw kort af. — Laat me slapen !

— Hé ge daar geen getrappel g'hoord ?

— Niemendalle ! laat mij g'rust !

— Hoor ! mij dunkt... — en men bleef aandachtig luisteren.

— Bah ! 't is de wind die op 't venster blaast, — zei Koba.

— 't Dunkt me toch in 't kamerken hiernevens iets g'hoord te hebben. Zou er met Paulken iets haperen dè ?

— Wat ge u inbeeldt ! 'k wed dá de jongen slaapt dat hij ronkt.

— Mogelijk, Koba ! maar 'k twijfel er aan.

— Ge zoudt me geern' nog eens uit 't bed doen dansen.

Laat me toch slapen !

— Och vrouw ! moest de kleine ziek geworden zijn !...

— 't Is altijd 't zelfde met u. — Knotterde de vrouw, half misnoegd. — Nu, 'k zal gaan zien ; ge zoudt me toch nie' g'rust laten.

— Als 't u belieft, Koba ! 'k Hé voorzeker iets g'hoord.

De vrouw stond op, nam voorzichtig 't nachtlicht en ging naar 't kamerken zien, waar de knaap uitgegaan en weérgekeerd was.

Zij vond den kleine met de oogen gesloten en ronkend ; wjl hij tot over den hals gedekt was. Dan keek ze rond en onderzocht of het misschien slecht gesloten kamervensterken, door den wind bewogen, niet de oorzaak zijn zou van de ongerustheid haars mans. Maar neen, zóowel was dit gegrendeld dat't haar onmogelijk was 't zelve te verroeren. Dan keerde ze tot het bed terug en alles werd wederom rustig.

VII

In eene welversierde kamer der woning van brouwer Distelmans, zat eene veertigjarige vrouw nevens het venster te breien. Op haar nog jeugdig gelaat lag eene uitdrukking van zwaarmoedigheid; wijl hare groote blauwe oogen eenen zachtaardigen inborst te kennen gaven. Van tijd tot tijd sloeg zij den blik op een meisje dat, nabij haar aan eene tafel gezeten, zich met naaiwerk onledig hield. Ziende dat het kind zijn werk ter zijde legde en het hoofd op zijnen ter tafel liggenden arm liet nederzinken, loosde zij eenen lichten zucht en zegde :

— Maar Lieske toch ! Wat deert u ? Zijt ge ziek, mijn kind ?

— Waarom vraagt je dit, moeder ?

— Omdat ge zoo treurig geworden zijt en zoo weinig eet, waardoor gij alle dagen vermagert en verbleekt.

— 'k Ben nie' ziek, moeder ! maar a's 'k geen honger hé kan 'k niet eten.

— Tot over omstreeks drie weken waart ge altijd zoo vrolijk : ge danstet, sprongt én wist zoo schoon te zingen. Nu hooren we nooit een liéken meer van u. Hoe kom dat ?

Het meisje zuchtte schier onhoorbaar en zweeg ; doch de moeder had het bemerkt.

— Lieske ! — hernam de vrouw — ge zucht. Zeg aan moeder waarom ge bedroefd zijt.

't Kind richtte het hoofd op, keek met bedrukt gelaat in de oogen der vrouw en zweeg ; terwijl een traan in elk zijner oogjes opwelde.

— Waarom weent ge, Liesken ? Zeg het aan moeder !
— En de moeder streelde het kind de roodwordende wangjes.

— 'k Durf nie' moeder ! — was het antwoord.

— En waarom niet, mijn kind ?

— Gij en vader zoudt me kunnen bekijken.

— Hebt ge in school misschien iets misdaan ?

— Wel neen, moeder.

— Hebt ge aan eene uwer maatjes kwaad gedaan ?

— Ook niet, moeder lief ; allen zien me geerne.

— Wat is 't dan ? Spreek ! moeder zal niet kijven.

— Vader zou gram zijn op mij.

— Neen, Lieske ! zij niet bang en zeg me wat u zoo bedroeft.

— Ach ! vader heeft me op straf verboôn, nog liedjes te gaan leeren bij Paulke, die er zooveel schoone kan zingen.

— Och ! is 't maar dàt ? Daarom moet ge niet treuren, kind ! 'k Zal aan zuster Martha vragen dat ze u liékens leere ! Is 't wel zòo ?

Lieske liet het hoofdeken voorover hangen en antwoordde niet.

— Gij spreekt niet, kind ?

— Moeder ! zuster Martha kan zoo schoon nie' zingen a's Paulke.

— Hoe ! Ze kan zoo schoon niet zingen ?

— Neen, moeder ! Wanneken. Spinnewiels kan ook zoo ; en, iedere keer, dá ze zingt, gaat Knopgatje's hond aan 't bassen.

De moeder, die glimlachte, hernam :

— Van wien wilt gij dan leeren ?

— Alléén van Paulke, moeder !

— Hewel ! treur niet meer ; 'k zal aan vader vragen dat hij Paulke naar hier late komen, om u les te geven. Zult ge dan te vreên zijn ?

Het meisje staarde bedrukt en sprakeloos zijne moeder aan.

— Waarom antwoordt ge niet ? — Vraagde de vrouw.

— Paulke mag hier nie' meer komen van zijn' vader.

— Hij moet 't maar niet zeggen ; die zal het dan niet weten.

— Mag ik 't aan Paulke zeggen, moeder ?

— Zeker ja, Lieske !

— En zal vader hem nie' wegjagen ?

— Wel neen, kind ! Ga nu maar met de meisjes uit de búurte spelen ! Daàr zie ik vader uit de brouwerij komen en 'k zal hem daarover spreken.

En de vrouw streelde andermaal de blozende wangjes van het lieve kind.

— Och ja, moeder ! 'k zal zoo blij zijn ! — Zegde 't dochterke, met smeekenden blik ; waarop zij, als herlevende, de achterdeur uitsnelde.

— Mina ! waar is Lieske dan ? — Vraagde Distelmans bij 't binnenkomen.

— Daareven is zij spelen gegaan. — Kreeg hij ten antwoord.

— Zijt ge nóg niet te weet gekomen wat er met ons kind omgaat ?

— Iets onbeduidends, Hendrik !

— Heeft 't u de doktor gezeid ?

— Ik zelve heb Lieske onderzocht en ontdekt wat er aan zijn hartje knaagt.

— Wat er aan zijn hartje knaagt ?

— Eene kleinigheid, waaraan we niet hadden durven denken. — Voegde er de vrouw bij, haren man met minzaam gelaat in de oogen starende.

Na hem het onderhoud met Lieske was meêgedeeld, antwoordde de brouwer :

— Is 't toch mogelijk ! Nu wat zijn kinders ! Ook 't is waar ; 't was eene belachelijke haastigheid voor mij : dien kleinen jongen mag toch de schandelijke handelwijs zijner ouders niet geweten worden.

— Och ! Hendrik ! bemerkte Mina, wel valt het pijnlijk te verliezen ; maar denk er niet meer aan. Geef hun alles kwijt ; zij zijn toch zoo ongelukkig geweest.

— Het kwijt zoo van zelf ; wij mogen er een kruisje op maken, want waar zoûn ze 't geld halen ?

— Scheld het hun kwijt, ge zult een goed werk doen.

— Nooit Mina ! Nooit ! Maar wat ik u beloof : is van er niet meer aan te denken noch van te spreken ; om mij niet meer te moeten gram maken.

— En de jongen mag ons kind komen leeren zingen ?

— Wel ja, wat kan me dat maken ; 't zijn toch maar kinders.

— Die jongen is toch zoo een beleefd en bevallig manneken ; ik heb altijd zekere genegenheid voor dat knaapje gehad.

— Ja 't vrouwvolk ! — Zef de brouwer, zijne schouders ophalende en stapte de voordeur uit, roepende :

— Mina ! 'k ga tot aan : *De Patrijs*, bij búur Klaas en zal met den noen terug zijn.

— Vermaak u wel, Hendrik ! — Was 't antwoord der vrouw die, eenige minuten later, haar dochterken roepen ging om deze vaders antwoord over te maken.

VIII

Wat schoone nawintersche uchtendstond !

Gelijk eene moeder, des morgens nauwelijks ontwaakt zijnde, hare kinderen verblijd, lachende rond haar ziet dansen en springen, zoo even zag men Moeder Natuur, uit den langen winterslaap opstaande, zich door hare telgen begroeten. In velden en weiden begonnen planten en kruiden hunne eerste groene kiemtjes te toonen ; wijl 't houtgewas zijne knopjes en bottekens deed zwellen en uitschieten. Het vlijtige koningje wipte snaterende van tak op tak; de vink vloog tjinkende van tronk tot haag en de leeuwerik waagde nu en dan een klein luchttochtje, als om haar gezang te leeren voor de komst der lieve Lente. De zon vaarde glansrijk langs 't helderblauw hemelgewelf op en deed de dauwdroppelen, die het gewas omhingen, als kristalen parelen glinsteren.

Op zekeren afstand van een groot bosch, twee jonge dochterkens, die omtrent de veertien jaren schenen te bereiken, stapten, al pratende over 't een of ander spel, op hun gemak dorpwaarts henen.

Iets bijzonders moest het oor van eene der beide meisjes getroffen hebben; want zij greep hare gezellin bij den arm en zegde :

— Hoor eens, Kriestientje! wá mag dá zijn?

Zij luisterden aandachtig en hoorden, langs den kant van 't bosch, de liefelijkste toonen, als die eener fluit.

— Wie mag daar zoo schoon op de fluit spelen?—vraagde Kriestientje.

Hare gezellin antwoordde niet en bleef aandachtig het oor leenen.

— 't Zal Stientje de Schaper zijn, nie' waar?—hernam Kriestientje.

Maar hare gezellin antwoordde niet en bleef beweegloos luisteren.

— Gaat ge blijven wachten dè?

Nog geen antwoord.

— Kom aan! laat ons naar school gaan! — hervatte deze laatste, aan de mouw harer reismate trekkende.

— Laat ons nog 'en beetje blijven, Kriestientje! 'k hoor dá gespel zoo geern'. Willen we eens gaan kijken?

— In dá leelijk bosch? Wel neen, daarvan ben ik veel te benauwd. G'hé me bang gemaakt en zoudt er nu willen in zijn.

— 'k Ben nie' meer bang. Kom! laat ons maar gaan!

— Neen, neen! we moeten naar school; 't zou te laat zijn.

— 'k Ga nie' meé, Kriestientje! of 'k moe' weten wie daar zoo lief speelt.

— Dan ga 'k alléén,—sprak de andere die aanstonds de stappen voortzette; wijl hare gezellin zich naar het bosch begaf.

Naarmate deze het bosch naderde vertraagde haar gang. Zij bleef, nu en dan, eenige wijlen beweegloos het gespel afluisteren en voelde zich meer en meer aangelokt om 't woud binnen te dringen.

Bij 't bosch hield het meisje stil, leende nog eenige oogenblikken, met allergrootste aandacht, het oor en zef tot zich zelve:

« Wat is dá toch schoon! Zou 't hij nie' zijn? »

Zachtjes verdween het kind tusschen 't hout en wendde zich, zeer voorzichtig, naar den kant waar zich de voor haar zoo lieve toonen lieten hooren.

Hoe duidelijker deze in 's meisjes ooren klonken, hoe meer zij hare stappen vertraagde, tot dat ze eindelijk stil hield, op 't zien van een muziekboekje dat, tusschen de

twijgjes van eenen tronktak, geopend hing en vóór 't welk een fjongentje stond, bezig met op een dwarsfluitje te spelen.

Een purperrood kleurde 's meisjes wangen en, als in verrukking, stond zij daar roerloos gelijk een standbeeld.

De kleine speler had wel eene preveling gehoord, maar, denkende dat het de wind was, onderbrak hij zijne oefening niet.

Nu hij geëindigd had, keerde de knaap zich om, en, 't meisje ziende dat hem met blijde verwondering aanschouwde, zegde hij :

— Wel Lieske! gij hier?

— Ja Paulke. — Was 't antwoord.

— Hoe hé ge in 't bosch durven komen? Ge waart altijd zoo benauwd van die hooge boomen.

— Och ja, Paulke! maar op 't hooren van da schoo' gespel há 'k geen' vreeze meer. Aan de liedjes, van u geleerd, wilde 'k u verstaan en 'k was als voortgetrokken om naar hier te komen. Zeg, Paulke! hé ge nu 't liéke meê door u beloofd?

— Ja, Lieske! hier is 't.

De knaap trok een papier uit zijne binnentesch, ontvouwde het en hernam :

— Hoor! 'k zal u 't eerste stroofje voorzingen.

— O dank, Paulke! — Sprak 't meisje verheugd.

De jongen begon te zingen, waarop Lieske zoo aandachtig luisterde dat hare oogen en lippen dezelfde bewegingen weërgaven als die van den knaap, op wiens gelaat zij halsstarrig den blik gevestigd hield.

De stroof gezongen hebbende, reikte hij haar 't zangstuk over, zeggende :

— Lieske! gij nu! 'k zal uw gezang begeleiden.

Paulke blaasde de toonen en Lieske zong mede.

Eerst durfde 't meisje maar heel zachtjes; doch allengskens verhelderde hare stem, en, na verscheidene malen de stroof herhaald te hebben, was haar gezang op de begeleiding der fluit zoo aandoenlijk schoon, dat Paulke, zijne leerlinge met verwondering aanschouwende, uitriep :

— Lieske! wâ kunt ge toch schoon zingen! Nooit hé 'k u zóo g'hoord.

— 'k Hé 't van u geleerd, Paulke! Zult ge mij de andere strofen ook leeren?

— Ge zult ze nu gemakkelijk alléén kunnen leeren; en waar ge mist zal 'k u dan toogen hoe 't zijn moet.

— Gaat ge nu Zondag t'onzent komen, Paulke?

— Ja, Lieske! omdat gij 't geern zoudt héén. Maar vader mag 't nie' weten!...

— Ge moet 't maar nie' zeggen, Paulke! — onderbrak het meisje.

Op 't hooren van mannenstemmen die, langs den eenen boschkant, niet verre van hun schenen verwijderd te zijn, durfden ze niet meer spreken. De jongen had met haast zijn muziekboekje en speeltuig, 't dochterken ook haar liedje verborgen; waarna ze, zonder spreken, langs eenen tegenovergestelden kant van dien waar ze de stemmen gehoord hadden, snel het bosch uitstapten.

IX

— Vandage héen we 't kot alleen, Flik! boer en boerinne
zijn naar de begraiving van Krol de' pottelekker.

— Is Krol dood dè, Wantje?

— Ze zeggen 't toch, Flik!

— Aan wâ kant zijn ze van Krols familie, dè?

— Van den kant van Pietjen ooms groò moeie; die de
zuster was van... van... »

— Van Teebieter's nachtmerrie?

— Van.... 'k weet nie' meer wie; toch van boer's
familie.

— Ja, en ware 't anders 't zou me groote pijn doen, he?

— Lacher!

— Maar Wantje! 't schijnt dâ Krol nog al ee' warm
binne'-buurzeken héét?

— Ware 't daarvan nie', Flik! ze zoûn zóo welgezind

niet opgetrokken zijn. Nu, geluk me' Krols buurze! We gaan vandage toch 'ne keer den bezem uitsteken en kermissen. Kijk eens, Flik! wá schoo' kiekien hier gepluimd ligt; zoo moeten er twee den pot in; dit tegen t' noen, achter en' goeë soep en ee' stuk ossebil.

— En wá krijgen we te drinken?

— Dá kunt ge, be God, wel raán, he?

— Zoún we vóór den noen geen teugje proeven?...

— Straks ga 'k me' de groote kan naar 't vat.....

Maar wie komt ginder me' dá mandeken aan den arm? is 't Paulke de Geest nie', Flik?

— Ja 't, Wantje!

— Ge moet hem eens roepen; 'k he goeste om 'en danske te doen en die jongen kan zoo goe' muzieken.

— 'k Ben er ook toe gezind. Waar zullen we dansen?

— Wel! in de schuur. Zeg aan Bout en Kleten dá ze alles te kante doen! Dan doe 'k Manse en Vieva uit 't pataterkelderken komen en zóo zijn we juist drie koppels.

— Wel gepeisd, Wantje — hernam Flik, die 't paard, waarmede hij akkerwaarts afkwam, in den stal geleidde, van waar hij tot de schuur ging en weldra terug keerde om op den jongen te wachten.

— Paulke! waar heén dè? — riep hij den kleine toe.

— Van 't een naar 't ander, Flik! om en 't wá te verdién.

— Zoudt g'hier geen deuntje willen afgeven? dan krijgt ge ook al iets.

Paulke stemde aanstonds toe en trok met Flik de schuur in, om, nevens zijn paanderken, op eenen strooibundel te gaan zitten.

Nadat Wantje 't gezelschap met een glas schuimend bier had vergast, riep Paulke :

— Sa, dansers! de kabouterwals!

Dra stonden de koppels vaardig.

Op een teeken van Wantje ving Paulke aan, en goup! De koppelkens wrongen en keerden en draaiden; de holblokken klepperden; voorschooten waaiden; wijl rokken en beén om malkanderen zwaaiden.

Iederen rusttijd werd er rondgeschonken en telkens wierp Wantje een stuiverstuk in Paulke's mandeke.

Na ongeveer een anderhalf uur te hebben gedanst, ging 't gezelschap blijgeestig uiteen naar de gewone bezigheid.

Wantje had Paulke in huis gebracht en, na de jongen de maag had gevuld, gaf zij hem een stuk gedroogd vleesch, een half brood en vulde zijn mandeken met aardappelen.

Herhaalde malen dankende, stapte Paulke met haast henen.

De knaap was zóo blij dat hij den grond niet voelde dien hij betrad.

Was het te verwonderen?

Reeds, van den vroegen morgen, had 't manneken, zonder eten, zijne woon verlaten en wist dat er slechts nog eene mondvul brood voor zijn klein broërken in huis was; wijl zijne ouders gebrek leden. Daarom versnelde hij zijne stappen zooveel mogelijk, nu en dan zeggende :

« O! vader en moeder zullen nu ook mogen eten! en mijn klein lief broërken!... Vleesch ook!... Dá zal toch goe' zijn!... En 'k hé nie' geschooid... Voor mijn' muzieklessen en 't nieuw fluitje kan 'k weéral ne' stuiver weg steken. »

Intusschen dat hij zoo, vol blijde gedachten, met ten gronde geslagen blik, zijnen weg afkortte, kwam hij eene reeks dichte tronken nabij, waarachter een groote put lag die, tot de boorden toe, vol water stond.

Eensklaps werd hij uit zijne gedachten gewekt door een geklets in 't water.

Zich omwendende, ziet hij iemand op den kant liggen met de armen en hoofd onder water.

Zonder toeven zet hij zijn mandeken neêr; grijpt de beenen van den liggende vast, en, al zijne krachten inspannende, trekt hij hem buiten 't water.

« Och! 't is Lieske's vader! » zuchtte hij, en begon zoo luid mogelijk om hulp te roepen.

Verscheidene geburen kwamen toegesneld, aan wien Paulke 't gebeurde vertelde.

« Hij is, God lof! toch niet dood! » sprak een der aangekomenen, « zijn hoofd beweegt zich. Gelukkig, kleine! dat ge langs hier gekomen zijt, anders ware hij verdronken. »

Vier kloeke mannen namen Distelmans op en droegen hem in de naastgelegene woning; terwijl Paulke zijn mande weêr opnam en snel henenstapte.

X

Het was Zondag.

In de ruime zaal der herberg : *Sinte-Cecilia*, te midden der dorpplaats gelegen, stonden ten alle kanten muzieklessenaars gerangschikt. 't Was repetitie voor 't muziekgezelschap.

Terwijl men hier aan 't wandelen, daar aan 't klappen of aan muziekoefening bezig was, kwamen twee heeren binnen die aller aandacht tot zich trokken.

— De koster is daar ! — werd er langs hier gezeid.

— Kijk ! Mijnheer de graaf, onze Voorzitter komt de repetitie bijwonen — hoorde men langs daar.

— We gaan weér 'en teugje ten beste krijgen. — sprak een derde. — Nog eenige pintjes gespaard om t' achternoen me mijn lief Keetje op de lappen te gaan.

Iedereen ging op zijne gewoone plaats en 't gewoel was eensklaps door stilte vervangen.

— Heeren ! — sprak de koster, — we gaan straks de oefening beginnen ; maar zooals naar gewoonte, zal ik vooreerst de ronde doen tot het ontvangen mijns loons, van hun, die be mij bijzondere lessen komen nemen.

Bij 't einde zijner omhaling kwam hij aan een knaapje, zeer arm doch netjes gekleed.

Deze droeg een blauw katoenen kielken, rein gewasschen en gestreken, eene gelapte broek, houten holblokskens en eene versleten zwart laken klak.

Op 't naderen van den koster, bracht de jongen een klein buurzeken vóór den dag, dat, bij middel van een lint, onder zijn kieltje verborgen hing, en schudde er een vijftigtal centen uit, die hij, met blijde gelaat, den koster aanbood.

— Paulke ! — zef de koster, hem aan 't oor. — Steek dat geld weér in uwe buurs ! Omdat ge zoo wèl uw best doet moet ge in 't vervolg niet meer betalen en moogt onvergeld be mij om lessen komen.

De knaap, zeér te vreên, bedankte den koster en liet zorgvuldig zijne centen, één voor één, in 't buurzeken neêrvallen.

Intusschentijd had de koster, op eene voettafel, te mid-

den der zaal, plaats genomen; en, met een houten roedje op eenen der vóór hem staande lessenaars kloppende, sprak hij :

— Mijnheeren ! sa ! eens onderzocht of de instrumenten goed t'akkoord staan ! Daar 't stuk in den *grooten* toon van *La* of *La majeur* gescheven is, blaast allen te gelijk : *La, do dièze, mi, la !*

Op 't hooren der toonen klopte de koster met 't roedje op den lessenaar, roepende :

— Gij daar ! eerste *Trombonne!* een beetje te hoog. Trek uwe gewone lossende pomp een weinig uit !... Nu nog eens samen !

Allen bliezen.

Nog eens klopte de bestuurder.

— Tweede *kornet*, daar ! iets te laag. Steek uwe uitgetrokken pomp een weinig toe !... Goed zoo. Sa ! nogmaals samen : *La, do dièze, mi, la !*

Al de speeltuigen brachten te gelijk de gevraagde toonen uit.

— Allerbest ! — sprak de koster. — Goed de aandacht op *snel* en *traag*, of *allegro* en *andante*, *straf* en *zacht* of *forte* en *piano*. Gij ziet de maat. Wij beginnen met eene straftoonige vroolijke snelheid. Dus opgelet !

De bestuurder hief den arm in de hoogte en gaf de

maat vooren, waarop al de speeltuigen te gelijk, door hunne met kracht zoet samenvloeiende tonen, de zaal deden dreunen.

Na eenige minuten vertraagde de beweging van den arm des bestuurders en naarmate verzachtten de tonen die, langzaam aan, trager en flauwer wordende, eindelijk uitstierven om één speeltuig alléén te laten hooren met schier onhoorbare begeleiding van eenige andere.

Na elk begeleid alleengespel, waarop de graaf den koster een teeken van zeer voldoende goedkeuring gaf, voelde men opnieuw de zaal door de krachtige toonen van al de speeltuigen daveren.

Eindelijk gaf de koster aan den Voorzitter een teeken, de oogen naar den knaap wendende, als wilde hij zeggen, dat nu de beurt van den kleinen fluitspeler gekomen was.

De graaf ging op de punten zijner voeten tot dicht den kleine, die eenen schuinschen oogslag werpende, den heer bemerkte, zonder zich te bewegen.

— Stilkens! — riep de bestuurder, de beide armen vooruit strekkende, om, door zachtjes uitsterven, te beter de toonrust te kunnen doen uitkomen.

Nauw was alles stil of een wonderjuiste samenhang van zacht vloeiende toonen liet zich, als in de verte, hooren, en de kleine ving aan met 't *miserere* van den *Trouvère*,

Opera van Verdi; wjl de bestuurder, met eene hand de maat gevende, met de andere de zachtheid aanbevelende, al de uitdrukkingen aantoonde die door Paulke met eene bewonderenswaardige juistheid werden uitgebracht. Bij elke klimmende kracht verhelderden zijne toonen welke, al bevende, langs het gewelf der zaal zweefden. Hij speelde met zóo een gevoel, dat men elke uitdrukking op zijn gelaat bemerken kon. De graaf was zoodanig door de zielroerende toonen getroffen, dat hij eenen traan van aandoening uit elk oog voelde opwellen; waarop hij zich verwijderde om zijne tranen te kunnen verbergen en de zaal verliet, ten einde in een benevenkamerken, met zijnen neusdoek, de oogtuiken droog te vagen.

Als 't stuk ten einde was kwam de Voorzitter terug. Hij deed eene heilwenshende en aanmoedigende aanspraak tot al de uitoefenende leden, met eene lofspraak aan den bestuurder, wien hij een briefje overhandigde.

— Mijnheeren! — sprak de koster, na eenen oogslag op het schrift te hebben gegeven. — De repetitie is afgeloopen; nu moogt ge allen de zaal uitgaan, ter uitzondering van Paulke. Doch 'k verzoek u de herberg niet te verlaten voor aleeer ik u allen aangesproken hebbe; want mijnheer de Voorzitter, over de uitvoering hoogst te vreden, heeft zich gewaardigd u iets ten beste te geven.

— Leve onze Voorzitter! — klonk het door de zaal. —
Waarop al de uitvoerende leden henen gingen.

Dan sprak de graaf eenige oogenblikken met den bestuurder, na welke hij den kleine gelukwenschte en hem een vijffrankstuk in de hand duwde, zeggende :

— Ziedaar, mijn jongen! dit is voor u. Doe zóo aanhoudend uw best! ge zult een goede muzikant worden, 't geen het geluk van u en uwer ouders kan uitmaken.

— Wel bedankt, menheer de graaf! — antwoordde Paulke die, op een gegeven teeken van den koster, zijne klak opnam en de zaal verliet.

XI

Op een klein zolderkamerken, boven eenige loovers en strooizakken lag een man te slapen, die slechts met een volgelapte deken gedekt was. Nevens hem zat eene nog jeugdige maar uitgemergelde vrouw, met den linkeren arm, die haar hoofd ondersteunde, op het strooibed geleund, angstvol den ingesluimerde te aanschouwen.

Langentijd heerschte er eene doodsche stilte, nu en dan door eenen benepen zucht, uit den smartvollen boezem der vrouw, onderbroken.

Van tijd tot tijd wendde ze de oogen op het kleine kind — in haren schoot te slapen liggende — terwijl tranen langs hare oogen leekten.

« Klein Gustje ! ongelukkig schepselke ! wat zal er van ons geworden !... » sprak ze zachtjes. » God ! wil ons toch bijstaan ! »

Geerne zou zij hare droefheid lucht gegeven hebben ; maar de vrees van den slapende wakker te maken weerhield haar. Stilzwijgend bleef ze, met de gedachten, in de donkere toekomst staren en schrikte op het zien van den akeligen afgrond van ellende waar zij onvermijdelijk, zonder bijzondere redding, moesten instorten.

Zij werd uit hare smartende gedachten gewekt door den wakker wordenden man die, bedrukt in hare oogen ziende, met heessche stem vraagde :

— Ach Koba ! ge weent nie' waar ?

De vrouw bezag meêlijdend haren man en kon niet antwoorden ; waarop ze luid begon te weenen.

— Goede vrouw ! och ! houd toch op van weenen ; 't zicht van uw' tranen doe' me zulke pijn.

— De Geest ! ik kan 't nie' meer verkroppen !...

— Ge zult toch om mij nie' lang meer moeten lijn : 'k zal haast in de eeuwigheid zijn ; waar ik voor u en onze kinders bidden zal.

— Och man lief ! zeg dat niet ! — sprak de vrouw, den vollen teugel aan hare droefheid gevende ; schoon zij nogtans, over de gesteltenis van haren echtgenoot, hopeeloos was.

— Wanhoop niet ; 't kan nog in 't best keeren, — hernam zij.

— Ja, als God wil — liet De Geest er op volgen. —
Maar...

En, om het lijden zijner vrouw niet te verzwaren, onderbrak hij zijne rede, het hoofd omdraaiende om voor haar de tranen te verbergen die op zijne wangen vielen.

Gedurende dit droevig tooneel, stond Paulke aan de zolderdeur alles af te luisteren en had, met natbekreten oogjes, de hut verlaten om in haast op den peereboom te klimmen ; waarna hij bij zijne ouders kwam en de moeder een buurzeken met geld aanbood.

De man keerde het hoofd langs den kant waar vrouw en kinderen zich bevonden en, 't buurzeken ziende dat de knaap zijne moeder gaf, vroeg hij.

— Paulke ? van waar toch dat geld, kind ? Gebedeld ?...
Och heer ! mijn kind dat bedelen moet !...

— Vader lief ! och neen 'k heb niet gebedeld, — zelf 't knaapje bedrukt. — G'hé 't me verboôn en 'k ben niet ong'hoorzaam geweest.

— Lieve man ! — sprak de vrouw, — hoe zeer 't woord : *bedelen* me smart, toch moeten we iets héen om te leven.

— Ziet daar de doodsteek ! ô God ! gebedeld !...

— Neen, vader ! neen, 'k verzeker 't u !... Moeder ! moeder ! 'k hé 't eerlijk gewonnen !

— Hoe is 't mogelijk, kind? — hernam de vader, — gij zijt nog te klein om te werken.

— Met muziek te spelen, vader! Zie! met dit fluitje dá 'k zelf gemaakt hé. — En de kleine toonde een dwarsfluitje dat hij uit zijne binnentesch trok.

De Geest wierp eenen twijfelachtigen blik op zijne vrouw, als wilde hij haar vragen of ze er iets van wist.

De vrouw stak de schouders op, zeggende :

— Wel zag ik den jongen, nu en dan, met geld en levensmiddels t' huis komen, toeh vraagde ik niet waar hij dat haalde, daar we zoo grooten nood hadden.

— Vader! 'k ben muzikant geworden, en, met hier en daar te gaan spelen, hé 'k het verdiend.

Paulke verhaalde verders hoe hij, met nu en dan een deelken van 't gewonnen geld in den peereboom te sparen, een schoon speeltuig gekocht en aan den koster maandelijks eenen frank voor lessen betaald had; dat deze hem, om zijnen snellen vooruitgang, in de muziekmaatschappij had aanvaard, waar hij, eenige dagen te vooren, door eenen heer, die hoogst over zijne uitvoering te vreden was, een vijf frankstuk in de hand werd geduwd, dat in 't buurzeken stak daareven zijne moeder overhandigd.

Terwijl de knaap nog aan 't verhalen was, hoorde men iemand beneden die vraagde of niemand te huis was.

De kleine kwam aan de zolderdeur kijken en, drie mannen ziende, waarvan een op den schouder eene mande droeg, liep hij tot zijnen vader, roepende :

— Vader ! die menheer is daar mé nog twee andere menheeren.

Nauwelijks had de graaf dit gehoord, of hij stapte tot de zolderdeur en sprak :

— Heer doktor ! en gij Karel ! langs hier !

Zonder verder te spreken waren alle drie den trap opgeklommen.

— Ha lieve kleine ! — zet de graaf, Paulke bij den kin vattende, — woont gij hier manneken ?

— Ja, beste menheer ! — was 't antwoord van den jongen, op ouders en kindeken wijzende, — dáar zijn vader en moeder ! en dáar mijn klein broërke !

— Vrouwken ! — ging de graaf voort, — hoe gaat het hier al ?

— Och mijnheer ! zoo als ge zien kunt ! Arm en ongelukkig zijn, — antwoordde de bedrukte vrouw, die van den grond was opgestaan.

— En zóo zoudt ge, zonder aan iemand te spreken, u laten omkomen ?

— Eerlijk zijn, mijnheer ! Niemand durven klagen ; verre van iets te vragen.

— Uit nood klagen schandvlekt niet, vrouw. In 't water liggen en, uit schaamte, niet durven vragen om verlost te worden, zou dit geene dwaasheid zijn? Denkt ge dat ik, graaf, ergens, door een of ander geval, zonder geld noch eten zijnde, mij van gebrek zou laten vergaan? Wel neen; ik zou vragen, en, niets krijsende, zelfs eischen.

Deze woorden hadden een goed uitwerksel op den ziekelijken man te weeg gebracht, want hij aanschouwde den graaf met een gelaat van dankbare goedkeuring, terwijl hij gedwee den doktor zijnen pols liet voelen.

— Geen erg, heer graaf! — sprak de doktor — slechts flauwte is de oorzaak; 't geen langzamerhand met kloekte zal moeten overwonnen worden.

— Mag die man niet een glaasje van den ouden wijn hebben?

— Een halve romer zal hem niet nadeelig zijn, heer graaf! Daarvan kan hij weldra in slaap geraken die hem de eerste verkwikking zal geven. In tusschentijd kan er vleeschsap bereid worden.

— Karel! — hervatte de graaf — open de mande en schenk eenen halven romer voor den zieke. Een glas wijn zal aan de vrouw ook geen kwaad doen, niet waar, doktor?

— Wel neen, heer graaf! doch niet meer dan één, —

voegde de doktor in 't fransch er bij — want gebrek heeft haar ook zeer uitgeput.

De knecht deed zooals hem bevolen was en plaatste dan den overigen inhoud der mande, zooals eenige flesschen wijn met glazen, vleesch, brood, boter en andere benoedigheden voor het onderhoud, op den grond.

— Welke ellende ! — zuchtte de graaf zachtjes, waarop de doktor de schouders hoogde.

De arme moeder ziende weenen, hernam de graaf :

— Vrouw ! ween niet meer ; uw man zal in 't kort hersteld worden. Niet waar ? — vraagde hij aan den geneesheer, die een bevestigend teeken deed. — Goeden moed ! u zal niets meer ontbreken. Daar hebt ge alles wat u voor het oogenblik noodig is om in uwe noodwendigheden te voorzien. De heer doktor zal u toonen hoe ge ervan moet gebruiken. Heden nog zullen u behoorlijke beddingen toegebracht worden. Voor 't overig moogt ge ook op mij rekenen.

— Dank, mijnheer ! dank ! — zegden man en vrouw te gelijk. — Hoe zullen we u kunnen erkentlijk zijn !

Den blik op Paulke vestigende, op wiens wangjes ook tranen leekten, bij het zien weenen zijner moeder, antwoordde de graaf, den knaap de wang streelende :

— Uw kleine kunstenaar hier heeft me reeds voor 't be-

wezene voldaan. Dit' manneken kan nog *zijn* en *uw* geluk verschaffen.

— We laten hem aan uwe goedheid over, mijnheer.

— Welnu, daarover verantwoord ik, — en op zijn uurwerk ziende, hervatte hij :

— 't Wordt tijd van henen te gaan. Intusschentijd zal mijn vriend u de noodige voorschriften geven en de verdere beneerstigingen doen tot de vroegtijdige herstelling van den zieke. Binnen eenige dagen zal ik u nogmaals komen bezoeken. Nu, vaart wel !

Daarop vertrok de graaf, gevolgd van zijnen knecht, onder herhaalde dankbetuigingen van Paulke en zijner ouders.

XII

Ongeveer twee uren van het dorp af, te midden eener vlakke, stond een reusachtig gebouw, op wiens vóorgevel in groote letters te lezen was : *Pensionnat pour demoiselles*. Daarachter lag een groote hof met door bloemen omzoomde wandelpaden doorkruisd en van priëlen, boschjes en hooge boomen voorzien.

Ten alle kanten ontwaarde men meisjes van vijftien tot twintigjarigen ouderdom, die, met de blijgeestigheid op het gelaat, de eene langs hier onder elkander liepen, sprongen en dansten, de andere langs daar huppelende zongen of, wandelende, met handwerk of eenige lezing zich vermaakten.

De reine wellust des aardsch paradijs, van alle wereldsch gewoel afgezonderd, scheen zich daar te hebben

neêrgezet om er de kommerlooze onschuld zich aan den beker van ongestoord genot te laten verzadigen.

Nogtans moest er aan dezen helderen hemel toch een wolkje zijn dat onzichtbaar was; want onder de hier gehuisde maagdekens was één dat aan 't algemeen gezelschap ontbrak.

Geen wonder!

In eene kamer, uitzicht gevende op den hof, zat een juffertje, dat de zeventien jaren scheen te bereiken, met den elleboog op de vensterbank geleund en de oogen gericht op een roosje dat, nevens haar, te bloeien stond.

Zij scheen aan de vreugde en vrolijkheid harer gezellinnen ongevoelig en bleef langentijd sprakeloos in dezelfde houding. Eindelijk zuchtte zij :

« Wat heb ik hier toch verdriet... »

Zij werd onderbroken door 't zien openen harer kamerdeur, langs waar eene non binnentrad, haar minzaam aansprekende :

— Nog altijd zoo treurig, juffer Elisa?... Kijk wat schoon weêr buiten! Ga bij de andere meisjes in den hof; daar zingen de vogelkens zoo lief. Eene wandeling in de frissche lucht zal u toch meer goed doen dan hier in de kamer zóo eenzaam te zitten droomen en treuren.

— 'k Ben liever hier, zuster!

— Wat is er met u gaande, dat gij heele dagen zóo moedeloos zit? In de eerste maanden dat gij hier waart, zag men u altijd vrolijk. Gij zongt, danstet, en na de schoollessen, liept ge met vlijt tot de *piano*, waarop ge grooten voortgang deed. Nu zien we u, als met tegenzin, de muzieklessen volgen. Van waar dan die verandering? Zoudt ge misschien geern' naar huis gaan?

— Wel neen, zuster!

— Dan moogt ge zóo niet blijven.

— Ik kan 't niet helpen.

— Ge moet op u zelve een beetje geweld doen om die zwaarmoedigheid te overmeesteren. Sinds twee jaren zijt ge nu hier, en, haddet gij de lessen kunnen volgen, ge waart al in de hoogste klas. Alléén voor 't *pianomuziek* blijft ge de eerste; maar als 't zoo voortgaat, zullen andere u haast vooruit zijn.

— Wat kan ik daar aan doen, zuster!

— Zijt ge ziek?

— Ook niet; maar 'k ben nievers wel.

— Een wandelingje in 't veld zou u misschien goed doen?

— Mogelijk, zuster!

— Zoudt ge willen in 't veld gaan?

— Toch liever dan in den hof.

— Hewel! 'k zal 't Moeder Overste gaan vragen. Ge weet dat 't verboôn is alléén uit te gaan?

— Ja, zuster Ursel.

— Wie zoudt ge bij u willen?

— Judith, als zij wil.

— Ze zal dit toch niet weigeren; want ze is uw' gewone speelmate.

De non verliet de kamer en kwam dra terug, vergezeld van Judith, die hare gezellin hielp kleeden, waarna beiden 't gesticht verlieten en veldwaarts henen wandelden.

Wanneer zij op zekeren afstand van de kostschool verwijderd waren, sprak Judith :

— Ik wandel geerne in 't veld; hier is 't toch aange-naam; niet waar Elisa?

— 't Gaat mij hier ook niet — antwoordde deze, moe-deloos de schouders ophalende.

— 'K versta me waarlijk aan u niet. Ge zegt niet ziek te zijn; er moet iets vreemd met u omgaan. Wat is dat?

Een zucht was 't eenig antwoord.

— Gij zucht, Elisa? Er moet iets zijn dat u lijden doet?

Elisa keek bedrukt in de oogen harer vriendin en een blinkende traan kwam hare onderste oogluiken bevochtigen.

— Niet waar ge lijdt? — vraagde Judith.

Elisa liet stilzwijgend het hoofd voorover hellen.

— Mag uwe vriendin de oorzaak van uw lijden niet kennen?

Nog eenige stonden stapte de zwaarmoedige juffer, met den blik ten gronde geslagen, nevens hare gezellin sprakeloos voort. Dan hief zij het hoofd op, aanschouwde weemoedig hare vriendin, wjl een purperrood hare wangen kleurde, en zegde :

— Och ja Judith! — en zij zuchtte nogmaals.

— Zeg! wat is 't?...

Het geheim lag op 's meisjes lippen; maar kon er niet af.

— Zeg onbewimpeld wat u lijden doet?

— Judith! — sprak Elisa, de hand harer vriendin in de hare duwende — mijn ware vriendin! ziehier de oorzaak mijns lijdens : Ik bemin. — En zij vaagde met haren zakdoek de tranen van hare wangen.

— Maar denkt ge, Elisa! dat ik, die drie jaren ouder ben dan gij, dit reeds niet half geraden had? — vraagde Judith — doch 't was aan mij niet u daarover te spreken.

— Wat ben ik gelukkig u dit geheim te mogen meedeelen!

— 'K ben blij dat ge hierdoor uw hart ontlast hebt. Elisa! 'k heb ook bemind; maar 't schoolleven heeft alles

doen verdwijnen en 'k denk aan geene andere liefde meer dan aan die tot mijne studiën.

— Wat zijt gij gelukkig, Judith!

— Niet dat ik u hier de les wil voorspellen en mij tegen uwe liefdebetrekking verzetten, verre van daar, Elisa! maar 't komt mij vreemd voor dat, zonder in 't gesticht gelegenheid te vinden om met iemand te kunnen in betrekking zijn, gij u zoo aan liefde kunt verslaven.

— 't Is mijne schuld niet, Judith! In de eerste maanden, dat ik ter kostschool was, dacht ik alleenlijk aan mijne studiën en was gelukkig.

— Hoe zijt ge zoo veranderd?

— Een droom, vriendin! een droom is er de oorzaak van.

— Een droom zegt ge?

— Niets dan een droom, Elisa! Luister! Op zekeren nacht droomde ik in onzen hof te zijn, waar ik alle dagen kwam luisteren naar 't lief gezang van een vogelken dat, in de dichte bladeren van eenen jeugdigen boom, zat te zingen. Ik vond den boom, aan zijnen stam, zoo jammerlijk doorkorven dat al de blâren verslensd neêrangingen. Waar ik luisterde en zocht, er was noch vogelken noch gezang meer te ontwaren. Bedrukt wandelde ik rond den boom en zette mij ten einde moedeloos op den grond, waar

ik in slaap viel. Door een wonderschoon gezang wierd ik wakker gemaakt. Mijne oogen vielen op den boom, en, met groote voldoening zag ik, boven 't doorkorven gedeelte des stams, een jeugdig takje met witte en bepurperde bloemkens, waar tusschen een nachtegaal zat die mij zingende scheen toe te lachen en mijnen naam liet verstaan. Op 't hooren van mijnen naam schoot ik uit den slaap en was bedroefd in mijne kamer te zijn. Sinds dien heb ik....

— Wel joufvrouw Elisa ! 'k ben blij u te zien — onderbrak haar een oud vrouwken, dat, met een paanderke aan den arm, daar nabij kwam.

— Ik ook Kaatje ! hoe gaat 't al 't huis, Kaatje ! en met u ?

— Overall allerbest, joufvrouw ! — en deze aan de mouw vattende om haar een weinig van hare gezellin te verwijderen, fluisterde 't vrouwken : « Met Paulke ook. »

En terwijl Judith zich eenige stappen verwijderde, vraagde Elisa :

- Hoe weet ge 't Kaatje ?
- Hij is in mijn huis geweest.
- Wat zef Paulke al, Kaatje ?
- Hij vroeg hoe 't met u ging.
- En anders niet ?

— Dat hij g'hoord héet dá ge zoo goed op de *piano* kunt spelen en.... 't ander kunt ge wel raán.

— Moet hij daar nog lang blijven ?

— Dat weet ik niet jofvrouw ! hij heeft haast geen' tijd om te slapen, zegt hij ; en zit dag en nacht me z'nen kop vol werk voor den eerste' prijs te krijgen.

— Voor den eersten prijs, Kaatje ?

— Ja zeker ; en hij ligt mé goeê hoop.

— En is 't al wat hij gezeid heeft ?

— Nog veel andere dingen ook : maar die zal 'k u t' naaste keer vertellen als we meer tijd héen.

— Waar moet ge naartoe dan, Kaatje ?

— Naar Lippe Kusters om wass'ne keersen voor Sleppe de' puttemakere. Weet jofvrouw ! dá boer Koddaars ligt om gane.

— Die rijke vrek ?

— Ja. Fiene van Jan Klokstrings zef me dà heur man zat te wachten om de endeklok te gaan lufen. 'k Moet me spoeeën ; want... Och ! 't is waar, wat domoor ben ik toch ! 'k Vergeet 't voornaamste. Ziehier jofvrouw ! iets van Paulke dá 'k meégenomen hé voor 't geval 'k u mocht ontmoeten.

Het vrouwtje nam uit zijn mandeke een vierkantig gevouwen papier met rood lak verzegeld ; waaraan een

gesloten briefje bij middel eener spelde was vastgehecht.

— Zie joufvrouw Elisa ! dit is een stuk muziek dá Paulke voor u gemaakt héét.

t' Meisje onthechte met haast den brief, dien ze toevouwde en in eenen harer handschoên verborg ; waarna ze een stuk geld in 't vrouwtjes hand duwde, dat al dankende henen stapte.

— Kaatje ! tot dat ik kom, niet waar ?

— Ja joufvrouw, 'k zal u dan 't ander zeggen.

— Mijn' groetenissen t' huis, Kaatje ?

Op deze woorden was Elisa tot hare gezellin geloopen, die zeide :

— Ge schijnt zoo vroolijk ? is er goê nieuws ?

— Judith ! 'k voel mij als herleven.

Zij toonde het stuk muziek en deelde 't vernomene meê.

Dan hernam zij :

— Nu zal 'k mij met nieuwen moed op de studiën toeleggen.

Judith drukte hierover haar genoegen uit en vraagde hoe 't kwam dat die droom op haar zoo een krachtig uitwerksel had kunnen maken.

Elisa verhaalde 't gebeurde tusschen hare ouders en die van Paulke en voegde er bij : dezen laatsten in 't vogelken, en zijne ouders in den boom erkend te hebben ; alsook dat

de nachtegaal den jongen verbeeldde, nu in de koninklijke muziekschool, waar hij wonderlijken vooruitgang deed.

— Elisa! die toepassing schijnt zoo juist, zoo schoon! waar hebt ge zoo leeren droomen uitleggen?

— Nergens, Judith.

— Hoe is 't mogelijk!

— Die droom heeft zoodanig mijne inbeelding geboeid, dat, wakker wordende, ik eenslags de toepassing vóór mijne oogen als afgeschilderd zag.

— Wat treffende gelijkenis!

— Willen we nu maar terugkeeren, Judith?

— Zoo als ge wilt, Elisa!

— Sedert de ontvangst van dat stuk muziek voel ik mij als tot de *piano* voortgetrokken.

— Kijk eens, Elisa! of er niets bijzonders ten hoofde of elders op 't papier geschreven staat; want ge weet, zonder er zelve aan te denken, zouden...

— Neen, neen, vriendin! er staat enkelijk van boven: *Liefdexang des Nachtegaals*.

Bij deze woorden keerden de beide juffers wandelende naar de school terug.

.

Eenige uren later was alles rustig in 't gesticht.

Elisa die, om haren schijnziekelijken toestand, eene

kamer verkregen had, afgezonderd van de groote zaal waar al de andere meisjes sliepen, lag ook te bed, en, wanneer de toezienster hare kamer binnentrad, veinsde zij ingeslapen te zijn. De non blaasde 't licht uit en ging henen, na, zooals gewoonlijk, de deur gesloten te hebben, waarvan ze den sleutel medenam.

Nauw was deze vertrokken of Elisa kroop zachtjes 't bed uit en deed zeer voorzichtig hare kamerdeur in 't nachtslot, waarna ze weêr te bed ging en, met een solferstekje, de lamp aanstak, welke ze op haar nachttafeltje plaatste.

Den brief van onder haar oorkussen grijpende, las zij :

« Vriendin Elisa !

» In uw antwoord op mijnen brief heb ik met groot
» genoeg gezien dat ge u zeer toelegt op de pianostudie,
» waaruit ik met vreugd heb kunnen verstaan dat ge reeds
» grooten vooruitgang gedaan hebt. Ik durf hopen dat, met
» 't ontvangen dezes, het stuk muziek, voor u door mij
» gemaakt, u ook behandigd is. Wel zijn er geene woor-
» den in, maar bestudeer het goed, daarin zult ge de
» uitdrukking vinden van 't liefdevol hart dat tot zijne
» teêrgeliefde spreekt. » PAULKE. »

Eene uitdrukking van zoet genoeg zweefde over 't ge-
laat der joufvrouw, die haastig den brief onder 't hoofd-
kussen stak, 't licht uitdoofde en zich te slapen lef.

XIII

Aan eenen der zijgevels van Distelmans woning stond een man, uit eene korte steenen pijp rookende, met den blik dorpwaarts in de verte gericht. Hij scheen ongeduldig, want nu en dan stampte hij op den grond en klauwde misnoegd met de vingers in 't haar, zeggende :

— Waar blijft hij zoo lang?

Eensklaps, als iets ontwarende, hief hij zich op de punten zijner voeten en zag langhalzende vooruit; waarna hij onmiddellijk verdween.

Verre af, tusschen hoogstammige boomen, kwam een paard, met eenen ruiter er op, in volle vaart aangesneld. Langs alle kanten, op de akkers, zagen de landwerkers den ruiter met nieuwsgierige verbaasdheid achterna.

— Wat zou er gebeurd zijn? — vraagde de eene aan den anderen.

— Er moet iets erg gaande zijn, — hoorde men langs hier.

— Hij is haastig, — riep men langs daar.

— Hoe dat paard toch vliegt! — sprak een derde, — 't Slijk springt tot in de takken van de boomen.

De ruiter die, op de steenbuigels staande, met 't hoofd tot tegen den kop zijns dravers gebogen lag, was zoodanig angstig, dat 't zweet langs zijn aangezicht druipte.

Aan de brouwerij gekomen hield hij zijnen draver boomslag stil, sprong haastig ten gronde, en liet zijn paard den man over die, eenige minuten te voren, op hem scheen te wachten. Zijn zweet afdrogende stapte hij spoedig de woning binnen.

Eene reeds bejaarde vrouw, die stond te weenen, bracht hem stilzwijgend in eene groote kamer, waer, op eene tafel, in twee zilveren kandelaars, groote wassen kaarsen brandden.

Op een rijkversierd bed lag een zwaarlijvig mensch uitgestrekt. Zijne oogen waren dicht gesloten en, op zijn gezwollen aangezicht, lag een donkerroode blos. Aan de sponde, naast het hoofdeinde, zat eene vrouw geknield, met 't aangezicht op 't leger geleund en hare beide handen aan die van den te bed liggende geklampt. Nevens haar knielde eene juffer van omtrent achttienjarigen ouderdom,

wier donkerblonde haïrlukken sierlijk rond het hoofd gevlochten waren en in breede tressen boogsgewijze op haren witten hals nederhingen, om denwelken eene dikke gouden ketting vierdubbel gewonden lag.

Op haar minnelijk gelaat, met eenen fluweelachtigen puperblos gekleurd, waar zachtaardige gevoeligheid op te lezen stond, kon men eenen zweem van innige droefheid bemerken; wijl in elk harer oogen, die zij omhoog gericht hield, een traan blonk.

Intusschentijd dat ze, tusschen de sijne vingers harer witte handen, traagzaam een rozenkransje glijden liet, zag men zachtjes hare koraalroode kleine lippen bewegen, nu en dan door eenen lichten zucht onderbroken.

Zonder de vrouwen te stooren, naderde de intredende tot tegen het bed. Hij aanzag eenige oogenblikken den beweeglooze, nam zachtjes dezès pols vast, waarna hij zich achteruit trok en schouderhoogende de kamer verliet, die vrouwen in dezelfde houding latende.

— Mijnheer de dektor! — vraagde 't bejaarde vrouwen, die hem buiten de kamerdeur wachtte — hoe vindt ge Mijnheer?

— In hopeloozen toestand, Korneelke! Te laat om hem nog bloed te lossen. Er is nog leven in, doch hij zal het maar weinig tijds meer uithouden.

— Och Heer! zuchtte 't vrouwken.

— 'k Moet in de nabijheid nog eenige bezoeken afleggen en zal dan langs hier terugkeeren, — hervatte de geneesheer en ging henen.

Eenige stonden had de doktor de kamer verlaten of men bemerkte aan den zieke eene lichte ademhaling.

— Hendrik! lieve man toch! hoort ge mij niet? — riep de vrouw, die naast het hoofdeinde knielde.

— Vader! verstaat ge uwe dochter Elisa? Och! antwoord, vader lief! — en de jufvrouw stak hare armen tot hem uit.

De oogluiken van den kranke openden zich half en zijne oogen maakten eene trage beweging.

— Begeert gij iets, Hendrik? — hernam de vrouw.

Bij stilzwijgen en aandachtig luisteren kon zij iets in dezer voege verstaan :

— Miena! vergiffenis van den ongelukkigen De Geest!.. Dat ik mag gerust in de eeuwigheid gaan..... Elisa!..... Paulke!... gezegend!.... Vaart allen wel!.....

Snikkende antwoordde Miena :

— Hendrik! uw biechtvader heeft zich daarmee gelast en verzekert dat alles vergeven is....

Distelmans sloot de oogen weder dicht en, wat men

vragen of doen mocht, bleef hij zonder taal noch teeken meer te geven.

Vrouw en dochter zwegen en hielden aan in stilte te bidden en te weenen.
.

Ongeveer eene halve uur der woning van Distelmans stond een schoon kasteel, zoodanig omringd van hoogstammige boomen en tronken, dat men, van uit de verte, slechts twee torennaalden kon ontwaren. Op eenige steenworpen afstands van daar lag eene groote hoeve, wier gebouwen uit gebakken steen en tichelen gemaakt waren.

Was bij Distelmans alles treurig en doodsch, hier heerschte allerwegen leven, genoeg en vroolijkheid. De lentezon, als met purper en goud omhangen, daalde langzaam aan de westerkim af en overgoot de hooge boomtoppen met eene goudkleurige tint. Het vrolijke leeuwrikje deed zijne laatste luchtreis, om daarna zijn luisterende wijfje voor de nachtrust te gaan vervoegen. 't Koningsken snaterde nu eens op den top van wilg of boom, dan eens op koornschelf, houtmijt of dak en de andere vogelkens hoorde men in gras, tronk en haag; wijl de zielroerende toonen des nachtegaals door het hout henengalmden.

Aan de voordeur van de woning der hoeve zaten een man en eene vrouw van weinig verschillenden ouderdom, dit alles met genoegten te aanschouwen en af te luisteren.

— Vrouw! wie zou toch gepeisd héén van eens hier te zitten, hé?

— 'k Peisde ik van overlang al op 't kerkhof te liggen, man! Waarlijk 't scheelde nie' veel; we zijn door 'n stroopijpe gekropen.

— Dá ze nóg zeggen die dwaze menschen : *Kinders zijn 't ongeluk in huis.*

— Heel wel, De Geest! maar 't zijn toch niet all' Paulkes.

— Moesten al de menschen gelijk zijn in de wereld, hoe zou 't gaan?... Nu, Onz' Heer wist wel dá 't zoo moest zijn.

— Paulke is toch één uit honderd.

— En uit duizend ook. Maar dat hij nu moest lukken, Koba?...

— Zwiigg, De Geest! daar durf 'k niet op peizen. 't Zal eens of anders zijn. Gelijk hoe 't afloopt, dan wordt hij toch muziekmeester.

— Wel waar, Koba! maar kon hij...

De man werd onderbroken door het eensklaps hevige

geblaf van den hond die aan den hoek der schuur gebonden was.

— Er moet iemand achter den koestal zijn, — hernam De Geest.

Nauw had hij dit gezeid of een heer verscheen met een dagblad in de hand en riep :

— Ha ! De Geest en vrouw ! geluk met uwen knappen jongen !

— Hoe is 't afgeloopen, heer graaf? — was de vraag ; wijl man en vrouw den graaf te gemoet liepen.

— Allerbest ! hij is met den eersten prijs weg.

— O dat is wel ! dat is toch wel ! — juichte de vrouw, hare handen samenvoegende.

— Wat ge zegt, heer graaf ! hij hee't den eerste' prijs?

— Ja zeker, De Geest ! Uw zoon, over jaren reeds kunstspeler, is heden een volmaakt kunstenaar geworden Voortaan is zijn naam gemaakt. Indien hij nu wil — waaraan ik niet twijfel — een eerlijk bestaan en luisterrijke toekomst zijn hem verzekerd.

— Hemel toch, wat geluk ! — herhaalden man en vrouw.

— Heer graaf, duizendmaal dank ! Gij he't ons en Paulke gelukkig gemaakt.

— 'k Aanvaard met liefde uw bewijs van erkentlijkheid, maar moet u zeggen dat ge uw geluk te danken hebt aan

den kunstgeest waarmee de Heer uw zoontje heeft begaafd. Het is de Voorzienigheid die mij 't geluk heeft gegeven dit wonderkind te ontmoeten en hem de hand te reiken. Ik ben door zijn goed gedrag en zijnen ijver beloond. Het zij in welk geval, alle mogelijke medehulp mag hij van mij verwachten. Nu straks zal ik eenen knecht naar stad zenden om te zien of voor mij geene brieven in 't postkantoor liggen. Is er een voor u, die zal u nog vandaag geworden.

De graaf groette hun en, al zijn dagblad lezende, wandelde hij naar 't kasteel toe, onder herhaalde dankbetuigingen.

XIV

— Nette! dat is' e' weërken he? Kijk eens hoe schoon de zonne schijnt en hoe vlijtig de zwaluwkes door de lucht zwieren! Goed teeken voor 't bruidspaar! 't Was ook zoo'n weër, als 'k mé mijnen Pe trouwde. Moeike zaliger zei: Schoon weër, goed huwelijk. En, God lof! tot nu toe héén we niet te klagen.

— Dá schoo' weër, op 'nen trouwdag, 't geluk voorzegt, geloof ik ook, Sieska! 'k zou durven wedden dá, die op vandage trouwt, zal gelukkig zijn. Te meer 'k zag van den uchtend 'ne' koekoek — die roofvogel is — in d'hoogte vliegen. Daar kwam 'n wouw (*) achter die koekoek tuschen zijn' klauwen greep en er meé weg vloog.

— Prullen! — schertste een oud wijfje, haren langen platten kin en dikken snuifneus vooruitstekende. — 't Mag schoon of leelijk weër zijn, de trouwers zullen daarom nie' te beter noch te slechter varen.

(*) Kiekendief, Milaan, roofvogel.

— Neen de? — schreeuwde Sieska — 't is maar gij die 't zegt.

— Wel ja 'k zeg ik het, en bij ondervinding! 'k Zal 't g'heel mijn leven lang onthouden. Als 'k mé Manten trouwde, 't weêr was ten minste zoo schoon als nu, en warmer nog. We zagen ons zoo geern' dâ we altijd op elkaâr keken. G'heel den dag was 't kermis. De speelman zaagde dat 't vûur haast uit de snaren sprong, en we dansten en dansten tot 't midden van den nacht. Ten einde trokken we blij, al zingende, naar huis toe. We waren nauw t' huis of Manten' die, 'lijk ik, 'en goe' stuk in zen kraag had, zei iets dâ me nie' goed aanstond. 't Eè' woord volgde 't and're, zoo verre dâ we aan slag gingen. We kwamen er van af, Manten mé zen gezicht vol krabben, en ik mé blauwe oogen. Daar was de voorzegging van 't schoo' weêr.

— 't Is 't schoonste van uw historie niet — legde Nette er op.

— 't Is maar om te zeggen mé wâ zottigheên ge vóór den dag komt.

— Zou 't 's uchtends nie' gesmoord héên, Meelke? — lachte Sieska.

— Ja 't aan uw' neus, zeker — beet 't wijfjen af.

— Meelke! hâ ge soms geen borrelken in van blijdschap

dá ge trouwen mocht? — viel eene andere vrouw spottende in.

— Ha, ja! moeistaart is daar ook! — antwoordde Meelke.
— Ga vraag 't aan Matje de krootewevere me' zen scheeve schoere en zen notekrakersgezicht. Die slaapt me' de flesch aan z'nen hals. En uw' groômoeie de? Zienaegie van Krommen Oodjetrekkers, die mochte 't ook niet, he?

— Oud zandblek! wâ weet ge van mijn familie te zeggen de? — bulderde de aangesprokene vrouw, met den geheven vuist dreigende vooruitspringende.

Op dit oogenblik hoorde men met éenen het geroep :

« Ei ! ei ! daar zijn ze ! daar zijn ze ! »

Inderdaad voorenaan een' grooten volksdrom die, in de verte, als een bieënzworm zich vooruitbewoog, ontwaarde men een groot vaandel. Boven aan den staf hing een krans van talrijke eermetalen te glinsteren ; en, daar achter, bemerkte men, hier en daar, een koperen voorwerp waarop de glans der zon zich weërkaatste.

Static naderde de menigte, op de maat eener trommel, wier geratel, meer en meer hoorbaar, op het gebrom van twee doffe slagen, eensklaps ophield en vervangen werd door heldere zoet saâmvloeiende muziektoonen, die, weërgalmend in de ruimte klonken.

Boven de hoofden der spelende lieden erkende men dra

eene lange rij van sierlijk aangekleede ruiters — wier dravers met linten waren opgeschikt — gevolgd van een twintigtal rijk bespannen rijtuigen.

Hoe meer de stoet nabij kwam, hoe aandachtiger de wachtende nieuwsgierigen, meer en meer door de toonen der muziek verrukt, den blik op de aankomenden gevestigd hielden.

— Knopke! — riep een jongen naar eenen anderen die eenige stappen van hem was — kijk ne keer naa' Seven uit de *Sprietele*, hij hee 't gist-Pietjes kuip op zen hoofd.

— Ho! wâ schrikkelijken hoed!... Seven! Seven! gaat ge achter rijstap de? — tierde Knopke.

— Prutje! Prutje! Kijk naar Perlomp ginder, hij zit ook te peerd, me zen grooten broeklap.

— Boer Tuit! uw' sleppen waaien! — schreeuwde een' andere knaap.

Dan werd alles weêr stil tot dat de stoet schier ten einde was.

Het laatste rijtuig nabij zijnde, hoorde men 't ge-roep :

« Daar! daar! in de koets van den graaf. »

— Nette! kijk naa' jufvrouw Liesa! wâ schoon! wâ bevallig meisje! Wat is ze toch mooi gekleed — hoorde men langs hier.

— Wá flink mannegie is dá Paulke! werd langs daar geroepen. — Men zou ze stelen, nie' waar Sieska?

— Triene! — vraagde men langs ginder — hé ge ooit zoo'n schoo' koppelke gezien? Wie zou daarop geen oogje smijten?

— Trees! hé ge den graaf en de gravinne, die bij hun zitten, zien glimlachen?

— Wie zou nie' glimlachen als hij bij zoo'n engelke van 'en meisje en zoo'n beeldschoon manneken zit, Stanse?

— Dá jon ik die' jongen, — hervatte Sieska — en wensch hem geluk me zen schoo' kind. 'k Hé dá meisje altijd geern gezien; ze is toch zoo goed voor de arme menschen.

— Zou dit gee' gelukkig paarke zijn? — voegde Nette er bij, toen de stoet voorbij was.

— Toch altijd beter dan Manten's, mé zen vadsig wijf, — sloeg Triene toe. — Waar is ze de? 'k Zie ze nie' meer.

— Z' hee' 't schuitje van kante gesteken, Triene.

— 't Past wel; 'k zou ze'n vuist op heur snuifkestandje geven, die rimp'lige vuilklank!

Na nog eenige hekelingen over 't wijfje, gingen de vrouwen uiteen en stapten elk naar hare woning.

Wanneer de stoet in 't dorp was, hoorde men 't kanon-geknal en 't gebrom der klokken. Geen huis, hoe klein ook, waar niet een vaandel of vlagje wapperde. In elke straat

waren poorten gemaakt men groen loof en gekleurde stoffen bekleed en bij honderden van jaarschriften en dichtjes hingen op poorten, op daken en gevels.

Het was een echte kermisdag in 't dorp.

De graaf had in iedere herberg eene ton bier ten besten gegeven en volksspelen doen inrichten. Hier hoorde men vedels, daar orgels en andere speeltuigen. Men danste, men zong en de vreugde was er algemeen.

Na de huwelijksplechtigheden had, in de groote zaal der herberg : *Sinte Cecilia*, een prachtig noenmaal plaats, waaraan de gehuwden, graaf en gravin, de hoofden der gemeente en de bloedverwanten der gehuwden met verdere uitgenoodigden deel namen.

Aan 't nagerecht kwam 't muziekgenootschap, met den koster aan 't hoofd, de zaal binnen en voerde er eenige uitgelezene stukken uit, die de bewondering van al de aanhoorders wegdroegen en de zaal van toejuichingen deden daveren.

Daarna stond Paulke recht en zich tot de muzikanten keerende, sprak hij :

« Mijnheeren ! met innigen dank, voor de eer die ge mij komt te bewijzen, moet ik u allen geluk wenschen over den grooten stap door u, onder de geleiding van uwen lofwaardigen, ijervollen en bekwamen bestuurder, in de

baan der muziekkunst gedaan. Het doet mij genoeg u te mogen zeggen dat ge reeds op de hoogte zijt, waar men gevoelt waarin de echte muziekkunst bestaat. Niet alleen in het doen uitkomen der geschrevene noten en 't stipt volgen der maat, maar wel in 't uitdrukken des ware gevoels dat men hebben moet van 't geen men speelt. Iemand kan goed speler zijn met enkelijk de maat en de ontleding dier wel te kennen, en alle slach van muziekstukken, hoe snel de beweging zijn moge, zuiver van toon en op 't eerste zicht te spelen, zonder nogtans ware muziekkundige te mogen genoemd worden. 't Bereiken van de kennis der gevoelsuitdrukking geeft dit voordeel : dat men, alléén, al de uitdrukkingen geven kan door 't muziek vereischt ; terwijl anderen eenen bestuurder noodig hebben, die zelf moet gevoelen en voor de uitvoering verantwoordelijk is. Dus mijn wensch is : dat ge zoo zoudet volherden, hetwelk eer en genoeg zal geven aan u, aan uwen moedvollen bestuurder, aan den heer voorzitter ; en den roem van ons geliefde dorp in 't omliggende zal doen verspreiden. »

Luidruchtige toejuichingen beantwoordden deze redevoering, waarna een uitgelezen muziekstuk meesterlijk werd uitgevoerd.

Na een mild beschenk van lekkeren wijn, op bevel van

den graaf gedaan, ging 't muziekgenootschap henen onder
het geroep van :

« Leve de gehuwden ! leve onze Voorzitter !

Een tiental jaren na dit huwelijksfeest, werd ik, door zekeren kunstvriend, uitgenoodigd tot een openbaar muziekaal avondfeest, waar, zoo gezeid wierd, ik eenen beroemden fluitspeler zou kunnen hooren.

Met genoegen beantwoordde ik aan de uitnoodiging mijns vriends.

Wat ik daar hoorde uit dat zwart en, met zilveren sleutels versierde houten pijpje, is mij onmogelijk met de pen neêr te schrijven. Zóodanig was mijn geest door de zielroerende toonen, die er uit galmden, getroffen, dat ik als in geestverrukking verkeerde en zelfs schier noch den speler noch de aanwezigen niet meer zag.

Na de uitvoering, op de dreunende toejuichingen der aanhoorders, als uit eenen droom wakker wordende, aanzag ik mijnen vriend, die — zoo hij zeide — mij verscheide malen 't woord had toegestuurd, zonder antwoord

te krijgen. Welwillend aanvaardde hij mijne verontschuldigen en onze onderhandeling over de verhevene schoonheid der muziek, gaf aanleiding tot het spreken over de schoone kunsten in 't algemeen.

Wij werden onderbroken door de klanken eener bel, die aankondigde : dat eene andere uitvoering ging aanvangen, en diesvolgens de stilzwijgendheid en aandacht werden verzocht.

De oogen naar de uitvoeringsplaats gericht, bemerkten wij een zevenjarig knaapje dat, onder de daverende toejuichingen, op eenen stoel klom en, met begeleiding der *piano*, op een fluitje, een muziekstuk uitvoerde, dat allen bewonderden en den kleinen speler met bloemruikers deed overladen.

— Gij hebt daareven den vader gehoord? — vraagde mijn vriend — hewel ! die kleine is zijn zoon. — hernam hij — En die schoone joutvrouw ginder, welke men van alle kanten met heilwenschen begroet, is dezès moeder.

Hij maakte mij met de afkomst van den beroemden fluitspeler bekend en verhaalde de wisselvalligheden uit dezès leven ; alsook uit dat zijner ouders ; daarbij voegende :

— Hieruit zou, mijns dunkens, een lief letterwerkje kunnen opgemaakt worden.

Dit laatste gezegde liet ik onbeantwoord en hield aan met mijne verwondering en genoegen uit te drukken over hetgeen ik, gedurende dien avondstond, gehoord had.

Het was nabij middernacht toen ik van mijnen vriend afscheid nam.

Schooneren zomernacht had ik nimmer gezien. Gansch 't gewelf des hemels was als een donkerblauw fluweelen doek met vuursprangels bezaaid. De zilverkleurige maneschijf rees aan 't Oosten op; wijl hier en daar in de nabijheid de lieve tonen der nachtegale door de nachtilte henen galmden.

Verrukt door die natuurschoonheden, dacht ik aan de woorden mijns vriends en vond weldra 't onderwerp tot het schrijven van vorenstaande verhaal.

C 140842

The first part of the paper discusses the
 importance of the study and the
 objectives of the research. It
 then proceeds to a literature review
 covering the theoretical background
 and the empirical evidence. The
 methodology section describes the
 data sources and the statistical
 techniques used. The results
 section presents the findings of the
 study, and the conclusion discusses
 the implications and future research.

Verschenen werken van den zelfden schrijver,

TE BEKOMEN BIJ DEN UITGEVER DEZES.

De Mandeljode, zedelijk volksroman, tafereelen uit den omwentelingstijd van 1793-1794. Formaat klein in-8°, 170 bladzijden.

Net ingenaaid fr. 1 75
Rijk ingebonden. fr. 2 00

Het koninklijk slachtoffer, kapelzang in 7 deelen. Formaat in-8°.

Ingenaaid. fr. 0 65

Liefdadigheids-oproep, zangdicht aan Z. M. Leopoldus II.

Ingenaaid. fr. 0 50

Grafruiker aan de nagedachtenis van den achtlingwaardigen kanunnik J.-B. David.

Ingenaaid. fr. 0 55

Hulde aan de nagedachtenis van Z. H. Pius IX, zangdicht (cantate).

OM EERSTDAAGS TE VERSCHIJNEN :

De Bette, geschiedkundig volksroman, tafereelen uit de xvi^e eeuw, door Pieter Vandermeiren.